

Sveavägen 59, plan 6
Box 350, SE-101 26 Stockholm, Sweden

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter
The Swedish federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights
Member of International Lesbian and Gay Association (ILGA)

Förbundskansli
+46 8 50 162 900
forbund@rfsl.se

RFSL Media
+46 8 50 162 910
komut@rfsl.se
www.rfsl.se

Fax
+46 8 50 162 999

Webb
www.rfsl.se

Regeringskansliet
Enheten för Diskrimineringsfrågor
Integration- och
jämställdhetsdepartementet
103 33 Stockholm

Ansvarig handläggare: Annica Ryng
Telefon: 08-501 62 902

Yttrande över nytt EG-direktiv mot diskriminering

RFSL (*Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter*) välkomnar kommissionens förslag till ett direktiv mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder och sexuell läggning, inom såväl den offentliga så som den privata sektorn.

RFSL anser att det ett stort steg framåt, i linje med den svenska nya diskrimineringslagstiftningen, att behandla de olika diskrimineringsgrunderna samlat och likvärdig i lag.

RFSL vill dock framföra ett par synpunkter som vi vill att den svenska regeringen tar med sig i sitt fortsatta arbete för det nya direktivet. Förbundets synpunkter överensstämmer med vår paraplyorganisation ILGA Europa (*den europeiska regionen av ILGA, International Lesbian and Gay Association*) Europa som arbetar aktivt för frågan.

RFSL anser att

- skrivningen om att "[d]etta direktiv ska inte påverka tillämpningen av nationella lagar om civilstånd eller familjerättslig ställning och reproduktiva rättigheter" bör strykas ur direktivet,
- direktivet bör adressera möjligheten att väcka åtal på grund av flera diskrimineringsgrunder,
- Sverige bör med kraft verka för att könsdirektivet i framtiden uttryckligen definierar att diskriminering på grund könsidentitet och könsuttryck omfattas av direktivet.

Artikel 3 Tillämpningsområde, punkt 2.

RFSL anser att skrivningen om att ”[d]etta direktiv ska inte påverka tillämpningen av nationella lagar om civilstånd eller familjerättslig ställning och reproduktiva rättigheter” bör strykas ur direktivet.

Det anmärkningsvärda är att man i förarbetet och den detaljerade förklaringen till bestämmelserna enbart förklarar undantagsskrivningen utifrån argumentet att ”[m]edlemsstaterna får själva besluta om att införa och erkänna *juridiskt* registrerade partnerskap (s 8f)”, vilket gör det tydligt att undantaget enbart har skrivits med syfte att inskränka på hbt-personers rättigheter. RFSL ser ingen som helst anledning till att denna typ av undantag ska skrivas in i direktivet. Det har inte hänt tidigare att man har inkluderat sådana undantag i direktiv och att inskränka samkönade pars rätt till diskrimineringskydd bör definitivt inte vara ett skäl för att göra det nu.

Undantagsskrivningen får alltså konsekvenser särskilt för samkönade par i äktenskap och partnerskap i de länder där deras relation och familj, dvs. civilstånd och familjerättsliga ställning, inte likställs med heterosexuellas. Samkönade par nekas samma rättigheter och förmåner som ett gift olikkönat par vid flytt från ett EU-land till ett annat. Till exempel riskerar samkönade par att nekas basala rättigheter som att hyra ett rum tillsammans, få lån för att köpa ett hus eller att den ena partnern inte erkänns som närmst anhörig i kontakt med vården och därmed nekas rätten att vårda sin partner.

MR-byrån i Wien (Fundamental Rights Agency) har nyligen sammanställt, på uppdrag av EU parlamentet, en första delrapport om ”*Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation in the EU Member States*”. I rapporten kom MR-byrån fram till att enligt den internationella lagstiftningen om de mänskliga rättigheterna ska samkönade par, i medlemsstater där de inte kan gifta sig, åtnjuta samma materiella skydd som om de vore gifta. (*För en närmare juridisk redogörelse i frågan se ILGA Europa yttrande.*)

Diskriminering på flera grunder

RFSL anser att det är en brist att direktivet inte adresserar möjligheten att väcka åtal på grund av flera diskrimineringsgrunder.

RFSL menar att det bör vara en självklarhet för Sverige att driva frågan då den ligger helt i linje med vår nationella diskrimineringslagstiftning som behandlar grunderna gemensamt med en förståelse för att individer kan bli diskriminerade på flera grunder.

Kön och könsöverskridande identitet och uttryck

Då direktivet inte behandlar kön vill RFSL dock passa på att framföra vikten av att Sverige aktivt och tydligt lyfter frågan om att hela gruppen transpersoner ska inkluderas när rådets direktiv *om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster* (2004/113/EC) revideras 2010.

Idag omfattar direktivet, efter EU-domar i sak, transsexuella som avser att genomgå eller har genomgått ändrad könstillhörighet. Dock är det oklart huruvida direktivet omfattar andra grupper av transpersoner som inte avser att ändra sin könstillhörighet. Ytterligare nämns inte begreppet könsidentitet någonstans i direktivet.

Då Sverige antagit en diskrimineringslag som innefattar grunden könsöverskridande identitet och uttryck är det av stor betydelse inom EU att Sverige också är ledande i frågan. Sverige bör med kraft verka för att könsdirektivet i framtiden uttryckligen definierar att diskriminering på grund könsidentitet och könsuttryck omfattas av direktivet.

Sören Juvas
Förbundsordförande

Annica Ryng
Förbundshandläggare